

NR 2 (103) Luty 2014

ISSN 1897-502X

BIULETYN INFORMACYJNY

Ośrodka Enterprise Europe Network
przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości

network
enterprise europe

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

organizacja pożytku publicznego*

KRS: 0000057880

WSPIERAJ ŁÓDZKĄ PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Bank PEKAO S.A. I O/Łódź Nr konta: 51 1240 3015 1111 0000 3412 3658

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

- ❖ doradza osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą
- ❖ wspiera konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstw
- ❖ inspirowanie i ułatwianie współpracy nauki z biznesem
- ❖ promuje osiągnięcia łódzkich naukowców
- ❖ wspiera działania przedsiębiorstw na rzecz rozwoju regionu łódzkiego
- ❖ organizuje Forum Przedsiębiorczości z udziałem liderów życia społecznego i gospodarczego
- ❖ działa na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem zawodowym i społecznym, w tym osób starszych, młodzieży, osób niepełnosprawnych i głuchych
- ❖ rozwija postawy przedsiębiorczości i prowadzi działania na rzecz aktywności zawodowej osób młodych i starszych
- ❖ wspomaga absolwentów w wejściu na rynek pracy i znalezieniu zatrudnienia

www.frp.lodz.pl

www.pozYTEK.gov.pl

www.1procent.lodzkie.pl

*W myśl Ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 4 ust. 9 i art. 22)

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

90-103 Łódź, ul. Piotrkowska 86

tel. 42 630 36 67 tel./fax 42 632 90 89, e-mail: fundacja@frp.lodz.pl

enterprise europe

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

ISSN: 1897 – 502X

Wszystkie teksty zawarte w Biuletynie Informacyjnym mogą być przedrukowane wyłącznie po uzyskaniu zgody redakcji.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do ich zmiany i redagowania.

Redakcja: Zespół FRP

Skład i druk: Krzysztof Wiśniewski

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Piotrkowska 86, 90-103 Łódź

tel. (42) 630 36 67, fax (42) 632 90 89

e-mail: fundacja@frp.lodz.pl, <http://www.frp.lodz.pl>

Biuletyn Informacyjny wydawany jest przez Ośrodek Enterprise Europe Network przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi i finansowany jest ze środków Komisji Europejskiej oraz Budżetu Państwa

W NUMERZE 2(103)2014:

ZABAWA W PAŃSTWO PRAWA, CZYLI NOWE ZASADY ODLICZENIA PODATKU VAT W ZWIĄZKU Z NABYCIEM I EKSPLOATACJĄ SAMOCHODÓW OSOBOWYCH.	4
Słowniczek pojęć prawnych:	6
POSTĘPOWANIA PRZYSPIESZONE W PROCESIE CYWILNYM - SZYBKIE I SKUTECZNE DOCHODZENIE NALEŻNOŚCI	
REFORMOWANIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO	8
POZIOM WYKSZTAŁCENIA A SYTUACJA ZAWODOWA POLAKÓW	9
NASZE PROJEKTY	11
IPR Helpdesk – europejski punkt informacyjny praw własności intelektualnej	
Bezpieczeństwo i zdrowie w pracy	
Enterprise Europe Network - wyszukiwarka ofert współpracy oraz wydarzeń	
INFORMACJE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW	14
Akademia Przedsiębiorcy 2014	
Nowe logo Technoparku	
KONKURSY	15
Konkurs na dofinansowanie wdrożenia CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu)	
FUNDUSZE I PROGRAMY EUROPEJSKIE	16
Program Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020	
Nowa perspektywa finansowa 2014 – 2020 - wsparcie mikro i małych przedsiębiorców	
INFORMACJE DOTYCZĄCE PROGRAMÓW BADAWCZYCH/RAMOWYCH	18
WIADOMOŚCI Z KPK	
HORYZONT 2020	
OKIEM STATYSTYKA	20
OFERTY KOOPERACJI	21
BIBLIOTEKA FUNDACJI	24

ZABAWA W PAŃSTWO PRAWA, CZYLI NOWE ZASADY ODLICZENIA PODATKU VAT W ZWIĄZKU Z NABYCIEM I EKSPLOATACJĄ SAMOCHODÓW OSOBOWYCH.

Analiza regulacji prawnych obowiązujących w Polsce od 1993 r., tj. od uchwalenia pierwszej ustawy o podatku od towarów i usług, dotyczących zasad i zakresu odliczenia podatku VAT w związku z zakupem i eksploatacją samochodów osobowych nadaje się na temat co najmniej dysertacji doktorskiej. Brak zatem dla niej miejsca w niniejszym artykule. Odnotać należy jednak dwie prawidłowości. Po pierwsze, podatnicy kierując się uzasadnionym brakiem zaufania do państwa, jego organów a zwłaszcza stanowionego przez nie prawa, postrzegają ograniczenia w odliczaniu VAT jako uszczuplanie ich praw jako podatników tego podatku i jako naruszenie fundamentalnej dla VAT zasady neutralności. Stąd próby wynajdywania przez podatników rozwiązań które, jeżeli nie przekraczają granicy prawa, to na pewno są niezgodne z intencjami ustawodawcy. Przykład najbardziej czytelny to oczywiście osławiona „kratka”, dzięki zamontowaniu której samochód osobowy stawał się w magiczny sposób ciężarowym, dając prawo do odliczenia VAT przy jego nabyciu. Ostatnio szczególnie modne stały się tzw. pojazdy specjalne (bankowozy), tj. luksusowe limuzyny, które po zainstalowaniu kasetek do przewozu pieniędzy, przestają być traktowane podatkowo jako samochody osobowe, co wiąże się oczywiście z pełnym prawem do odliczenia VAT. Druga prawidłowość, to reakcja ustawodawcy sprowadzająca się do pośpiesznego zatykania luk wyszukiwanych przez podatników. Oczywiście skutkiem takiej praktyki jest komplikacja systemu podatkowego i umieszczanie w ustawach przepisów sformułowanych w taki sposób, że odczytanie ich sensu na poziomie semantycznym jest zadaniem bardzo trudnym dla prawników zawodowo zajmujących się prawem podatkowym, a zupełnie nieczytelnych dla przeciętnego przedsiębiorcy. Retoryczny jedynie charakter w takiej sytuacji ma pytanie o przestrzeganie konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i tworzonego przez nie prawa, które – przypomnijmy – powinno być stabilne, przewidywalne i uchwalane z odpowiednim *vacatio legis*. W kontekście regulacji podatkowych konfrontacja standardu konstytucyjnego z rzeczywistością zasługuje na ocenę w kategoriach kpin z państwa prawa i standardów praworządności właściwych dla cywilizacji europejskiej.

Od 2004 r. Polska jako państwo członkowskie Unii Europejskiej nie ma już (na szczęście) pełnej swobody, jeżeli chodzi o regulowanie zasad opodatkowania podatkiem VAT: ustawodawca polski związany jest postanowieniami unijnej Dyrektywy 112/2006 w sprawie podatku od wartości dodanej, a naru-

szenie standardu unijnego jest często wychwytywane przez sądy i potwierdzane przez Trybunał w Luksemburgu (TSUE). Tytułem przykładu wskazać należy na orzeczenie w sprawie *Magoora*, w którym TSUE zakwestionował zgodność z prawem unijnym regulacji, które Polska przyjęła po wejściu do UE, dotyczących odliczenia VAT przy nabyciu samochodów osobowych (osławiony „wzór Lisaka”). Konsekwencją orzeczenia w sprawie *Magoora* był powrót (na krótko) samochodów „z kratką”, gdyż już w 2010 r. Polska uzyskała w Brukseli tzw. decyzję derogacyjną Rady UE, zezwalającą Polsce na wprowadzenie ograniczeń w odliczeniu VAT przy nabyciu pojazdów samochodowych.

Z uwagi na to, że decyzja derogacyjna miała ograniczony czas obowiązywania (do końca 2013 r.), Polska wystąpiła o kolejną decyzję derogacyjną, którą to decyzję Rada UE przyjęła dopiero w połowie grudnia 2013 r. W interesującej nas części decyzja brzmi: „*w drodze odstąpienia od art. 168 dyrektywy 2006/112/WE, Rzeczpospolita Polska zostaje niniejszym upoważniona do ograniczenia do wysokości 50 % prawa do odliczenia VAT od zakupu, nabycia wewnątrzwspólnotowego, przywozu, wynajmu lub leasingu silnikowych pojazdów drogowych, a także VAT naliczanego od wydatków związanych z tymi pojazdami, jeśli pojazd nie jest używany wyłącznie do celów działalności gospodarczej*”. Przekładając język decyzji derogacyjnej na treść zrozumiałą dla ogółu podatników, cytowany fragment oznacza, że Polska w dalszym ciągu może ograniczać prawo do odliczenia VAT przy nabyciu przez podatników VAT samochodów osobowych. Korzystne jest, że znika kwotowe ograniczenie (dotychczas 6.000 złotych), co ma znaczenie zwłaszcza w przypadku nabycia samochodów droższych. Niekorzystne jest jednak, że ograniczeniem objęte zostaną także wydatki na nabycie części zamiennych, usługi związane z naprawą pojazdów i przeglądami. Do tej pory ograniczeń przy odliczeniu VAT w tym zakresie nie było. Wreszcie kolejna korzystna zmiana wiąże się z wprowadzeniem możliwości odliczenia połowy VAT od zakupu paliwa do samochodów osobowych, którego to prawa podatnicy byli do tej pory w zasadzie pozbawieni.

Pobieżna tylko analiza wydatków dotyczących samochodu osobowego wykorzystywanego w działalności gospodarczej prowadzi do wniosku, że zmiany wynikające z decyzji derogacyjnej powinny okazać się *per saldo* korzystniejsze dla podatników: w skali roku wydatki na paliwo są znacznie wyższe niż wydatki na przeglądy i części zamienne, stąd powinno być wię-

cej naliczonego podatku VAT do odliczenia. Podatnicy odnieśliby zatem korzyść ze zmian – nieuzasadnioną zdaniem Ministra Finansów – gdyż kwotowo zakres prawa do odliczeń zwiększyłby się a nie zmniejszył. Niestety, decyzja derogacyjna nie jest źródłem prawa w Polsce i musi być „przełożona” (inaczej mówiąc: implementowana) na język ustawy. Konieczna jest zatem zmiana ustawy o podatku VAT, dostosowująca brzmienie przepisów do postanowień decyzji derogacyjnej. Stosowny projekt jest już zresztą przedmiotem prac legislacyjnych. To, co wzbudza największe kontrowersje, to potraktowanie decyzji derogacyjnej przez autorów projektu ustawy jako pudełka czekoladek, z którego można częstować się w dowolny sposób i na dowolnych zasadach. Otóż z prawa do odliczenia 50% naliczonego podatku VAT od wydatków na nabycie paliwa będzie można skorzystać nie od razu, tj. od początku obowiązywania nowelizacji (prawdopodobnie od 1 marca 2014 r.) lecz dopiero od 1 lipca 2015 r., a zatem po upływie dalszych piętnastu miesięcy. Realność tej obietnicy w świetle uzasadnienia projektu ustawy i celów przyświecających jego autorom budzi zresztą uzasadnione wątpliwości. Innymi słowy, podatnikom już teraz zabiera się prawo do pełnego odliczenia VAT z tytułu zakupu części zamiennych, napraw i przeglądów, natomiast prawo do odliczenia połowy VAT od paliwa odsuwa się w stosunkowo odległą przyszłość. Co istotne, uzasadnieniem takiego kroku, w przekonaniu autorów projektu ustawy, są potrzeby budżetowe Skarbu Państwa.

Pora na wnioski. Po pierwsze, decyzję derogacyjną należy postrzegać jako pewną logiczną całość (pakiet), z którego nie wolno wyjmować dowolnych elementów. O ile w praktyce TSUE istotnie dopuszcza w pewnych przypadkach i pod ściśle określonymi warunkami odstępstwa od zasady jednolitej implementacji decyzji derogacyjnej, o tyle w polskim przypadku warunki te nie są spełnione: odsunięcie w czasie możliwości odliczania połowy VAT od zakupu paliwa jest niezgodne zarówno z zasadą proporcjonalności jak i z zasadą neutralności podatku VAT. Po drugie, art. 395 Dyrektywy 112/2006, będący podstawą wydania przez Radę UE decyzji derogacyjnej, zezwala na derogację jedynie wtedy, gdy jest to konieczne dla uproszczenia poboru VAT lub dla zapobiegania nadużyciom. Próżno tu szukać uzasadnienia w postaci potrzeb budżetowych. W tym stanie rzeczy prawdopodobieństwo uznania, że ustawa polska wadliwie implementuje decyzję derogacyjną uznać należy za wysokie. W przekonaniu autora, Ministerstwo Finansów jest w pełni świadome tego, że projektowana ustawa może naruszać prawo unijne, jednakże kalkulacja kosztów nakazała na wybór rozwiązania sprzecznego z prawem, przy założeniu, że ewentualny wyrok TSUE stwierdzający wadliwość implementacji decyzji derogacyjnej zapadnie w najlepszym razie za trzy lata i skorzysta z niego znikomy procent podatników. Nasuwają się w związku z powyższym dwie niewesołe refleksje. Po pierwsze, nie po raz pierwszy władza

Derogacja

to zezwolenie udzielane państwu członkowskiemu UE przez Radę UE na odstępstwo od zasad regulujących opodatkowanie podatkiem VAT przewidzianych w Dyrektywie 112/2006. Derogacja może być udzielona tylko na czas oznaczony, w celu upraszczania poboru VAT lub zapobiegania niektórym formom uchylania się od opodatkowania lub unikania opodatkowania. Innymi słowy, wniosku o derogację państwo członkowskie nie może uzasadniać potrzebami budżetowymi.

w Polsce udowadnia i wykazuje, że konstytucyjną formułę demokratycznego państwa prawnego traktuje jako nic nie znaczący ozdóbek, który w każdej chwili można wyrzucić do kosza na śmieci, jeżeli uzasadnia to bieżący interes polityczny lub finansowy klasy rządzącej. Po drugie, dobrowolne zrzeczenie się przez Polskę części uprawnień suwerennych jako składnik i warunek procesu akcesji do Unii Europejskiej oznacza, że prawa podatników, przynajmniej w ograniczonym zakresie, znacznie lepiej bronię i przestrzegane są na poziomie Brukseli i Luksemburga a nie Warszawy. Z tego punktu widzenia należy wręcz żałować, że państwu polskiemu pozwolono na zachowanie suwerennych uprawnień do tworzenia rozwiązań takich jak opisane powyżej.

Autor: dr Jacek Skrzydło

adwokat Okręgowej Izby Adwokackiej w Łodzi

Foto: office.microsoft.com

POTRZEBUJESZ PORADY PRAWNEJ? ZGŁOŚ SIĘ DO NAS!*Pro bono***Dyżury prawników w Fundacji!**

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości – ośrodek Enterprise Europe Network oraz Izba Adwokacka w Łodzi zapraszają osoby prowadzące lub rozpoczynające działalność gospodarczą do korzystania z bezpłatnych porad prawnych, w tym również w zakresie prowadzenia działalności na rynku międzynarodowym.

W każdą środę, w godzinach 14-16 w siedzibie Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości pełnią dyżury adwokaci Izby Adwokackiej w Łodzi. Osoby zainteresowane uzyskaniem bezpłatnych porad prawnych prosimy o zgłaszanie się telefonicznie (**42 630 36 67**) lub mailem na adres fundacja@frp.lodz.pl.

SŁOWNICZEK POJĘĆ PRAWNYCH**POSTĘPOWANIA PRZYSPIESZONE W PROCESIE CYWILNYM
- SZYBKIE I SKUTECZNE DOCHODZENIE NALEŻNOŚCI**

Wdobie trwającego kryzysu ekonomicznego wielu przedsiębiorców boryka się z niezadowalającą sytuacją finansową. Kontynuowanie prowadzonej działalności gospodarczej wymaga od nich zawierania kolejnych umów z kontrahentami i zaciągania następnych zobowiązań. Zobowiązania te pozostają często bez pokrycia z uwagi na brak środków. Nierzadko w obrocie gospodarczym działają również nierzetelni kontrahenci, którzy celowo uchylają się od spłaty długów i ukrywają majątek, z którego można by przeprowadzić skuteczną egzekucję. W związku z powyższym windykacja należności przysługujących przedsiębiorcom w stosunku do ich kontrahentów stała się jednym z ich podstawowych problemów. Ważne jest dla nich nie tylko to, aby egzekucja należności okazała się skuteczna, ale przede wszystkim żeby przebiegała szybko i sprawnie. Przeciągająca się procedura dochodzenia należności może spowodować, iż wierzyciel utraci płynność finansową a w konsekwencji sam stanie się niewypłacalny. Dlatego korzystnym dla przedsiębiorców rozwiązaniem jest dochodzenie należności w drodze postępowań przyspieszonych występujących w ramach procedury cywilnej.

CZEŚĆ II : POSTĘPOWANIE UPOMINAWCZE

Postępowanie upominawcze jest jednym z postępowań odrębnych procesu cywilnego. Jest zaliczane do postępowań przyspieszonych z uwagi na fakt, iż pozwala na uzyskanie merytorycznego rozstrzygnięcia zdecydowanie szybciej niż w przypadku postępowania zwykłego.

Kodeks postępowania cywilnego (dalej k.p.c.) nie nakłada na powoda rygorystycznych wymagań, które musi spełnić aby rozpoznanie sprawy nastąpiło w tym postępowaniu. Konieczne jest jedynie, aby roszczenie dochodzone przez powoda było roszczeniem pieniężnym (ewentualnie może być to inna sprawa, ale tylko gdy przepis szczególny na to zezwala). Nie ma żadnego ograniczenia co do wartości dochodzonego roszczenia ani jego źródła. Powód nie musi także zamieszczać w pozwie wniosku o rozpoznanie sprawy w postępowaniu upominawczym. Postępowanie to ma charakter obligatoryjny, co oznacza, że sąd z urzędu stosuje przepisy o postępowaniu upominawczym. Przewodniczący wydziału ma obowiązek zbadać, czy dana sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu odrębnym. Gdy zachodzą ku temu podstawy, wyznacza posiedzenie niejawne w celu wydania przez sąd nakazu

zapłaty w postępowaniu upominawczym. K.p.c. wskazuje jednak na cztery sytuacje, kiedy to dana sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu upominawczym. Nakaz zapłaty nie może być bowiem wydany, jeżeli roszczenie jest oczywiście bezzasadne, przytoczone w pozwie okoliczności budzą wątpliwości, zaspokojenie roszczenia powoda zależy od spełnienia przez niego świadczenia wzajemnego lub gdy miejsce pobytu pozwanego nie jest znane albo doręczenie nakazu zapłaty pozwanemu nie mogłoby nastąpić w kraju.

Jeżeli nie zachodzą wskazane przesłanki negatywne, sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym i wydaje nakaz zapłaty. Orzeka w nim, że pozwany ma w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zaspokoić roszczenie w całości (wraz z kosztami) albo wnieść w tym terminie właściwy środek zaskarżenia – sprzeciw od nakazu zapłaty. Dopiero od momentu doręczenia pozwu pozwany może podjąć obronę procesową. Wcześniej postępowanie toczy się bez jego udziału a nakaz jest wydawany wyłącznie w oparciu o twierdzenia i dowody przedstawione przez powoda. Jeżeli pozwany nie zdecyduje się na wniesienie sprzeciwu, nakaz zapłaty ma skutki prawomocnego wyroku. Taki nakaz zapłaty, po zaopatrzeniu go w klauzulę wykonalności, stanowi podstawę egzekucji. Oznacza to, że można skierować go do właściwego komornika i wszcząć przeciwko dłużnikowi postępowanie egzekucyjne. Jeżeli jednak pozwany wnieśli prawidłowo sprzeciw, nakaz zapłaty traci moc, a sprawa zostanie ponownie rozpoznana na rozprawie według przepisów o postępowaniu zwykłym.

Wprowadzenie przez polskiego ustawodawcę postępowania upominawczego miało na celu przyspieszenie rozpoznawania spraw przez sądy, w sytuacji gdy powód dochodzi od pozwanego zapłaty określonej sumy pieniężnej, a przedstawione przez niego okoliczności i zasadność roszczenia nie budzą wąt-

pliwości. Postępowanie to jest korzystnym rozwiązaniem dla przedsiębiorców, gdyż mogą uzyskać rozstrzygnięcie zdecydowanie szybciej niż w przypadku postępowania zwykłego. Należy jednak podkreślić, iż postępowanie to jest mniej korzystne od postępowania nakazowego, które przewiduje niższą opłatę od pozwu, możliwość zabezpieczenia roszczenia na podstawie nakazu oraz natychmiastową wykonalność tego nakazu w wypadkach określonych w ustawie (zalety postępowania nakazowego zostały omówione szerzej w poprzednim numerze biuletynu*).

Źródła:

1. *Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 296), art. 497¹ – 505*
2. *S. Cieślak, Postępowania przyspieszone w procesie cywilnym. Zarys postępowania nakazowego, upominawczego i uproszczonego, C.H. BECK, Warszawa, 2004*
3. *M. Manowska, Postępowania odrębne w procesie cywilnym, LexisNexis, Warszawa, 2010, str.253-261.*

Autor: Natalia Ogrodniczak
studentka V r. Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

* Patrz Biuletyn Informacyjny Nr 1(102) 2014.

REFORMOWANIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Szkolnictwo wyższe w Polsce podlega nieustannym procesom reformowania. Pierwsza po 1989 roku ustawa dotycząca szkolnictwa wyższego w Polsce, *Ustawa o szkolnictwie wyższym z 12 września 1990 r.* (Dz.U. nr 65, poz. 385 z późn. zm.), wprowadziła najbardziej radykalną w porównaniu z okresem PRL zmianę, zagwarantowała autonomię uczelniom i zezwoliła na tworzenie niepaństwowych (niepublicznych) szkół wyższych. Drugą, ważną dla reformowania szkolnictwa wyższego w Polsce, ustawą było *Prawo o szkolnictwie wyższym z 27 lipca 2005 r.* (Dz.U. z 2005 r., nr 164, poz. 1365 z późn. zm.). Najbardziej spektakularnym efektem tej ustawy była próba dostosowania systemu edukacji wyższej do wymogów unijnych poprzez wprowadzenie systemu bolońskiego w Polsce (podział studiów na trzy stopnie: licencjacki, magisterski i doktorski).

Z uwagi na liczne głosy krytyczne pod adresem obu ustaw, zwłaszcza jednak przygotowywanego przez wiele lat *Prawa o szkolnictwie wyższym z 2005 r.*, dwa lata później rozpoczęły się prace nad jego nowelizacją. Prace te miały wieloetapowy charakter. W latach 2007-2008 opracowano kolejne dokumenty zawierające założenia reformy szkolnictwa wyższego. Projekt reformy szkolnictwa wyższego był propagowany przez MNiSW w pakiecie rozpowszechnianym pod nazwą *Partnerstwo dla wiedzy*. W efekcie dalszych prac legislacyjnych i konsultacji społecznych, w dniu 18 marca 2011 roku Sejm RP przyjął ustawę o zmianie ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. nr 84, poz. 455 z późn. zm.).

Wejściu w życie reformy szkolnictwa wyższego w 2011 r. towarzyszyły zapewnienia MNiSW, iż najważniejsze zmiany mają na celu unowocześnienie systemu kształcenia, zapewnienie studentom więcej praw, uproszczenie ścieżki kariery akademickiej oraz integrację uczelni z gospodarką i dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy. W broszurze informacyjnej MNiSW wskazano i opisano najważniejsze korzyści płynące z reformy:

dla studentów:

- skuteczna pomoc (sprawiedliwe zasady dostępu do bezpłatnych studiów, nowe kredyty studenckie, więcej stypendiów socjalnych, koniec opłat za egzaminy, tańsze bilety na przejazdy),
- więcej praw (zabezpieczenie prawne w postaci umów cywilnoprawnych pomiędzy studentem a uczelnią, ograniczenie wieloletowości w celu zwiększenia czasu

kadry naukowo-dydaktycznej na kontakt ze studentami, obligatoryjna ocena nauczycieli akademickich przez studentów),

- nowe możliwości (nałożenie na uczelnie obowiązku monitorowania losów absolwentów w celu lepszego przygotowywania ich następców do pracy po studiach, powołanie Rzecznika Praw Absolwenta, uelastycznienie programów studiów poprzez wprowadzenie Krajowych Ram Kwalifikacji, wprowadzenie e-indeksu);

dla naukowców

- wspieranie wybitnych (Diamentowy Grant umożliwiający uzyskanie stopnia naukowego doktora bez konieczności posiadania dyplomu magisterskiego, stypendia dla 30% doktorantów wyższe o 50%),
- więcej szans (ograniczenie nepotyzmu poprzez wprowadzenie zakazu bezpośredniej podległości służbowej osób spokrewnionych i spowinowaconych, dynamiczna polityka kadrowa umożliwiająca odnowienie kadry naukowej na uczelniach),
- szybsza kariera (uproszczenie, przyspieszenie i zobiektywizowanie procedury habilitacyjnej, zasada organizowania konkursów na wszystkie stanowiska naukowe na uczelni, umieszczanie w Internecie ogłoszeń o wakatach);

dla uczelni

- więcej środków (coraz więcej pieniędzy na naukę, 16 mld zł na laboratoria i ośrodki naukowe, promocja najważniejszych dla państwa kierunków, większe finansowanie spoza budżetu),
- lepsze zarządzanie (wspomaganie najlepszych czyli Krajowych Naukowych Ośrodków Wiodących, programy studiów tworzone wspólnie z pracodawcami, rektor z wyboru lub z konkursu, większe uprawnienia dla rektora, zachęty do tworzenia spółek *spin-off*, komercjalizacja wyników badań)¹.

Mimo to, nowe regulacje nie spełniły oczekiwań i pod koniec 2012 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przekazało do konsultacji społecznych projekt założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz niektórych innych ustaw. W lipcu 2013 r. do uzgodnień społecznych skierowany został *Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw*². Jak informuje MNiSW, proponowane zmiany są dopełnieniem reformy, która weszła w życie 1 października 2011 r., Zdaniem minister Barbary Kudryckiej *nowe rozwiąza-*

1. <http://www.nauka.gov.pl/reforma-szkolnictwa-wyzszego/broszura-reforma-szkolnictwa-wyzszego.html> (dostęp 20.11.2013)

REFORMOWANIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

nia zapewnią lepsze dostosowanie programów studiów do rynku pracy, potrzeb i zainteresowań studentów oraz przyczynia się do efektywniejszego wykorzystania potencjału, którzy mają dziś polskie uczelnie³. W Uzasadnieniu projektu ustawy zapisano, iż celem proponowanej regulacji jest:

- 1) ułatwienie dostępu do studiów wyższych osobom dojrziałym w ramach uczenia się przez całe życie,
- 2) zapewnienie lepszej jakości kształcenia przy uwzględnieniu autonomii programowej uczelni,
- 3) dostosowanie uczelni do skutków niżu demograficznego,
- 4) doprecyzowanie niektórych rozwiązań w oparciu o doświadczenia z wdrażania nowelizacji ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*⁴.

Najważniejszy okres reformowania szkolnictwa wyższego przypadł zatem na czas urzędowania na stanowisku ministra nauki i szkolnictwa wyższego prof. Barbary Kudryckiej (2007-2013), która jednak w połowie listopada 2013 r. ogłosiła odejście z rządu⁵. W oficjalnym komunikacie ministerstwa podsumowano 6 lat pracy Barbary Kudryckiej wskazując na jej zasługi w stworzeniu nowoczesnego, opartego na europejskich standardach, systemu nauki i systemu szkolnictwa wyższego. Do najważniejszych jej dokonań zaliczono: bezpłatne egzaminy dla studentów, kierunki zamawiane, zniesienie centralnej listy kierunków studiów, granty dla młodych, zakaz nepotyzmu, podwyżki dla naukowców, Krajowe Naukowe Ośrodki Wiodące⁶. Miejsce prof. Barbary Kudryckiej zajęła socjolog prof. dr hab. Lena Kolarska-Bobińska⁷.

Autor: dr Agnieszka Dziedziczak-Foltyn

Katedra Socjologii Edukacji, Instytut Socjologii, Uniwersytet Łódzki

2. Wszelkie dane dotyczące procesu legislacyjnego związanego z nowelizacją *Prawa o szkolnictwie wyższym* można śledzić na stronie www.legislacja.gov.pl.
3. <http://www.nauka.gov.pl/szkolnictwo-wyzsze/konsultacje-spoleczne-nowelizacji-prawa-o-szkolnictwie-wyzszym-rozpoczete.html> (dostęp 20.11.2013)
4. http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_07/b1882faea1b3f07f05801bc95071ee45.pdf (dostęp 20.11.2013)
5. http://wyborcza.pl/1.75478.14961360.Barbara_Kudrycka_miala_dosc_i_pozegnala_rzad_Bede.html (dostęp 20.11.2013)
6. <http://www.nauka.gov.pl/aktualnosci-ministerstwo/prof-barbara-kudrycka-6-lat-na-stanowisku-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego.html> (dostęp 20.11.2013)
7. <http://www.nauka.gov.pl/kierownictwo-ministerstwo> (dostęp 17.12.2013)

POZIOM WYKSZTAŁCENIA A SYTUACJA ZAWODOWA POLAKÓW

Ścieżki kształcenia

System edukacji w Polsce stwarza możliwość różnorodnego wyboru ścieżki kształcenia. Najpopularniejsze z nich to nauka kończąca się uzyskaniem świadectwa zasadniczej szkoły zawodowej, w tę ścieżkę wpisuje się 28% mieszkańców Polski w wieku 18-65 lat, nauka kończąca się uzyskaniem świadectwa technikum – 19% oraz uzyskaniem dyplomu studiów magisterskich – 13%. Wybór ścieżki kształcenia różni się dla poszczególnych grup wieku, co jest wynikiem zmian społeczno-ekonomicznych zachodzących w Polsce w ostatnich kilkudziesięciu latach, a także zmian w systemie edukacji i popularyzacji szkolnictwa wyższego. W starszych grupach wiekowych szkoły zawodowe i technika wybierało 60% osób, a szkoły wyższe 8%, natomiast w młodszych grupach na edukację zawodową decyduje się 40% osób, a na studia w szkołach wyższych 30%. Popularność po-

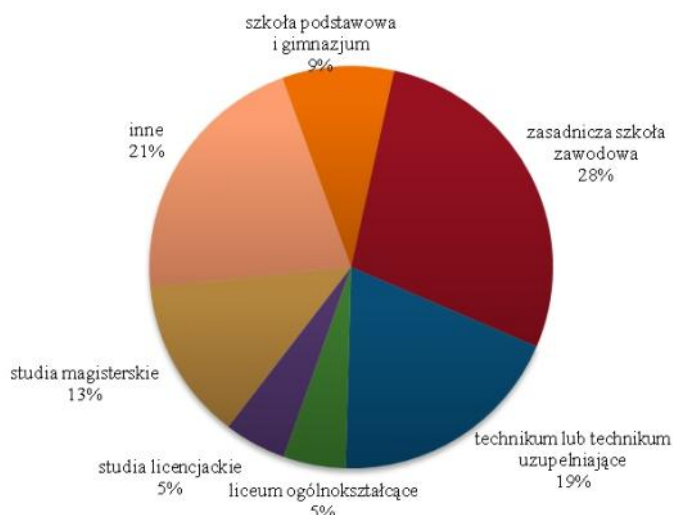
szczególnych ścieżek kształcenia jest również zróżnicowana według płci. Ścieżkę kończącą się na szkole zawodowej bądź technikum wybiera więcej mężczyzn, kobiety częściej wybierają ścieżkę kończącą się na szkole wyższej.

Wykształcenie a zatrudnienie

Obserwuje się silną zależność między poziomem wykształcenia a stopniem zaangażowania zawodowego. Wśród mieszkańców Polski w wieku 18-65 lat najwyższym wskaźnikiem zatrudnienia charakteryzują się osoby z wykształceniem wyższym magisterskim – 86,4%, następnie z wykształceniem policealnym i licencjackim – odpowiednio 71,9% i 70,9%. Najniższe z kolei wskaźniki zatrudnienia dotyczą osób z wykształceniem podstawowym – 2,4% i gimnazjalnym – 2,8%. Relatywnie niski poziom wskaźnika dotyczy również osób z wykształceniem średnim ogólnym – 20,8%. Wartości wskaźników w trzech ostatnich grupach są pochodną niskiego po-

POZIOM WYKSZTAŁCENIA A SYTUACJA ZAWODOWA POLAKÓW

Wykres 1. Udział najpopularniejszych ścieżek kształcenia wśród ludności Polski w wieku 18-65 lat w 2011 r.

Źródło: *Wykształcenie i ścieżki edukacyjne a sytuacja zawodowa*, [w:] *Wybory ścieżki kształcenia a sytuacja zawodowa Polaków*, (red.) P. Łysoń, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2013, s. 35-36.

mu kompetencji starszych osób z wykształceniem podstawowym, problemów młodych osób na etapie edukacji szkolnej, na skutek których poprzestali na wykształceniu gimnazjalnym, bądź braku kompetencji młodych osób, których edukacja zakończyła się na liceum ogólnokształcącym.

Satysfakcja zawodowa

Satysfakcję zawodową można definiować w różny sposób, przykładowo są to pozytywne i negatywne uczucia oraz postawy, które odnoszą się do realizowanych przez pracowników obowiązków zawodowych. Satysfakcja zawodowa z reguły

rośnie wraz z poziomem wykształcenia i jest najwyższa u osób z wykształceniem wyższym magisterskim, policealnym oraz wyższym licencjackim bądź inżynierskim. Tendencja ta jest charakterystyczna dla wszystkich czynników składających się na satysfakcję ogólną tzn. z zajmowanego stanowiska, zgodności wykonywanych zadań z zainteresowaniami, wysokością zarobków, prestiżem zawodu oraz formą zatrudnienia. Zdecydowanie najniższa pod każdym względem jest satysfakcja zawodowa osób z wykształceniem podstawowym. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim zawodowym i średnim ogólnokształcącym odczuwają satysfakcję zawodową na zbliżonym poziomie, jedynie w przypadku wysokości zarobków i prestiżu jest ona znacznie niższa u osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Również wiek wpływa na poziom satysfakcji z pracy. Największe zadowolenie odczuwają osoby między 26 a 35 rokiem życia, a najmniej satysfakcji z pracy czerpią osoby najmłodsze oraz osoby powyżej 50 roku życia.

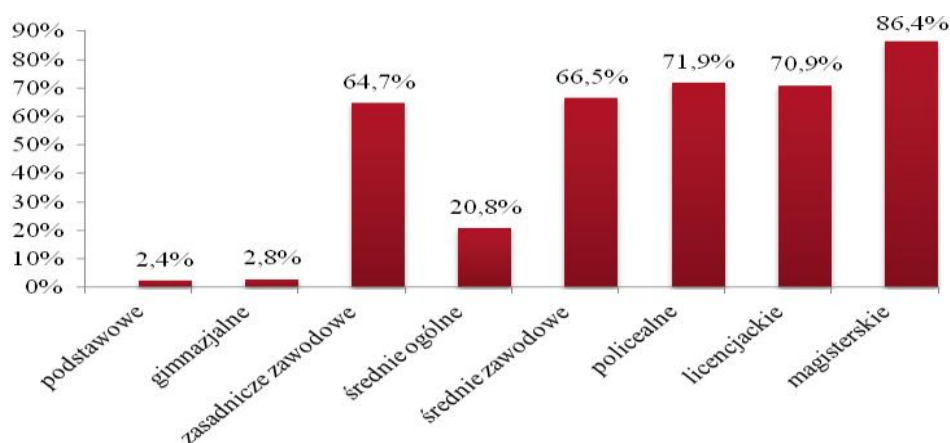
Przytoczone dane potwierdzają niektóre z powszechnie znanych relacji, jak wzrost stóp zatrudnienia wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia. Wybór ścieżki kształcenia jest jednak zdeterminowany przez szereg czynników, które mogą wpływać na znalezienie zatrudnienia czy satysfakcję z pracy zawodowej.

Więcej informacji dotyczących ścieżek kształcenia, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz związków z rynkiem pracy można znaleźć w publikacji „Wybory ścieżki kształcenia, a sytuacja zawodowa Polaków” opracowanej w Departamencie Badań Społecznych Warunków Życia Głównego Urzędu Statystycznego we współpracy z Urzędem Statystycznym w Gdańsku i Instytutem Badań Edukacyjnych.

Autor: Szymon Kafar

Stażysta w Urzędzie Statystycznym w Łodzi

Wykres 2. Stopa zatrudnienia według głównych kategorii wykształcenia wśród ludności Polski w wieku 18-65 lat w 2011 r.

Źródło: *Wykształcenie i ścieżki edukacyjne a sytuacja zawodowa*, [w:] *Wybory ścieżki kształcenia a sytuacja zawodowa Polaków*, (red.) P. Łysoń, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2013, s. 38.

NASZE PROJEKTY

IPR Helpdesk – europejski punkt informacyjny praw własności intelektualnej

EUROPEAN IPR HELPDESK

Get your ticket to innovation!

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

Zachęcamy do korzystania z informacji Biblioteki IPR Helpdesk.

- ♦ **Fact sheets:** łatwe i praktyczne informacje jak radzić sobie z kwestiami własności intelektualnej
- ♦ **Newsletter:** najnowsze wiadomości z dziedziny własności intelektualnej i B+R of IP
- ♦ **Biuletyny (bulletins):** zbiór aktualnych i archiwalnych numerów kwartalnika *Biuletynu Informacyjnego IPR Helpdesk*
- ♦ **Studia przypadków (case studies):** prezentacje praktycznych rozwiązań problemów związanych z ochroną własności intelektualnej
- ♦ **Pytania i odpowiedzi (FAQ):** najczęściej zadawane pytania z odpowiedziami
- ♦ **Dokumenty (useful documents):** ułatwią zarządzanie aktywami intelektualnymi
- ♦ **Linki (links):** do baz danych, informacji i instytucji zajmujących się własnością intelektualną
- ♦ **Słownik (glossary):** definicje i wyjaśnienia znaczenia i terminów związanych z prawami własności intelektualnej

www.iprhelphdesk.eu
Get your ticket to innovation!

NASZE PROJEKTY

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

**Ośrodek Enterprise Europe Network
przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości
ambasador bezpieczeństwa i zdrowia pracy w Polsce**

<http://osha.europa.eu/pl>

Kampania**Zdrowe i bezpieczne miejsca pracy na lata 2014-2015**

W kwietniu 2014r. rozpocznie się kolejna kampania Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy z cyklu *Zdrowe i bezpieczne miejsca pracy*. Kampania dotyczy przeciwdziałania stresowi i zagrożeniom psychospołecznym.

Więcej informacji: www.healthy-workplaces.eu

Bezpieczeństwo w jednostkach ochrony zdrowia

W sektorze opieki zdrowotnej jest zatrudnionych 10% wszystkich pracowników Unii Europejskiej. Charakter ich pracy sprawia, że są narażeni m.in. na

- zagrożenia biologiczne, np. zakażenia wynikające ze zranień igłą,
- zagrożenia chemiczne, w tym związane z lekami stosowanymi w leczeniu nowotworów i ze środkami do dezynfekowania,
- zagrożenia fizyczne, np. narażenie na działanie promieniowania jonizującego,
- zagrożenia ergonomiczne, np. podczas przemieszczania pacjenta,
- zagrożenia psychospołeczne, obejmujące przemoc i pracę zmianową.

Na stronie <https://osha.europa.eu/pl> sekcja: **opieka zdrowotna** zaprezentowano studia przypadków, przykłady dobrych praktyk i listy kontrolne do oceny ewentualnych zagrożeń i do monitorowania procedur bezpieczeństwa w jednostkach ochrony zdrowia.

**Serwis Bezpieczniej
wspomaga profilaktykę zagrożeń fizycznych w środowisku pracy**

Na stronie internetowej Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego znajduje się serwis tematyczny *Bezpieczniej*. Zawiera informacyjne materiały merytoryczne, materiały szkoleniowe, prezentacje multimedialne oraz narzędzia komputerowe, ułatwiające podejmowanie skutecznych działań prowadzących do eliminacji zagrożeń fizycznych, w podziale na następujące części/zakładki:

/ Hałas / Drgania mechaniczne / Pole elektromagnetyczne / Elektryczność statyczna / Nielaserowe promieniowanie optyczne /

Więcej informacji:

http://portal.ciop.pl/CIOPPortalWAR/appmanager/ciop/pl?pb=true&_pageLabel=P13800141641345795944292

**OSHmail – elektroniczny biuletyn
Europejskiej Agencji Zdrowia i Bezpieczeństwa w Pracy**

raz w miesiącu przekazuje najnowsze informacje z całego świata, prezentuje publikacje, wskazuje zmiany w przepisach UE dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy.

Bezpłatna subskrypcja poprzez stronę internetową: <https://osha.europa.eu/pl/news/oshmail>

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

Enterprise Europe Network

Wyszukiwarka ofert współpracy oraz wydarzeń

Na naszej stronie internetowej poświęconej działalności ośrodka sieci Enterprise Europe Network umieściliśmy *widget* wyszukiwarkę ofert biznesowych i technologicznych (link do wyszukiwarki poniżej). Wyszukiwarka jest w j. angielskim, a użycie jej bardzo proste. Przedsiębiorca zainteresowany współpracą musi tylko wybrać rodzaj tej współpracy **Profile type(s)**, kraj z jakiego pochodzi ma oferta/profil **Profile country of origin** oraz kraj, którego dotyczy **Client requested** (w przypadku polskiego przedsiębiorcy będzie to Polska). Jest też możliwość wyszukiwania bardziej zaawansowanego podając w polu tekstowym **Search** słowa kluczowe, które mają zawierać się w poszukiwanej ofercie. Na koniec należy wcisnąć przycisk **Search** i w kilka chwil pojawią się poniżej wyniki poszukiwań.

Dalszym krokiem jest wybranie z wyświetlonej listy oferty interesującej przedsiębiorcę. Na liście pojawia się tylko tytuł, kraj pochodzenia, rodzaj profilu i data. Więcej szczegółów pojawi się dopiero po kliknięciu na wybrany profil.

W przypadku zainteresowania ofertą, przedsiębiorca powinien zapisać sobie numer referencyjny **POD Reference** i przesłać go wraz ze swoimi danymi do naszego ośrodka Enterprise Europe Network na adres fundacja@frp.lodz.pl.

Można też wybrać opcję **Request More Information**. Wymaga ona jednak rejestracji, a później zalogowania się w intranecie sieci Enterprise Europe Network.

Zapraszamy do skorzystania z wyszukiwarki i rozpoczęcia współpracy międzynarodowej.

Partnering Opportunities

Search: ☐ Any word ☒ All words Compact View

Profile type(s): ☐ Business Offer ☐ Business Request ☐ Research & Development Request ☐ Technology Offer ☐ Technology Request	Profile country of origin: Albania, Republic of Armenia Austria Belgium Bosnia and Herzegovina Brazil, Federative Republic of Bulgaria Canada Chile	Client requested: Albania, Republic of Armenia Austria Belgium Bosnia and Herzegovina Brazil, Federative Republic of Bulgaria Canada Chile
--	---	--

<http://www.frp.lodz.pl/projekty.php?id=een&go=search>

lub

<http://www.frp.lodz.pl/een>

i wybranie z lewej strony menu **Wyszukiwarka ofert współpracy oraz wydarzeń**

INFORMACJE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Akademia Przedsiębiorcy 2014

Ośrodek Enterprise Europe Network przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi objął patronatem VII cykl warsztatów **AKADEMIA PRZEDSIĘBIORCY** – „Strategia zwycięstwa na biznesowym polu walki” organizowany przez Bank Zachodni WBK oraz Polfund Fundusz Poręczeń Kredytowych.

Terminy spotkań w woj. łódzkim:

18 lutego 2014 r., Łódź, Hotel Double Tree by Hilton, ul. Łąkowa 29

19 lutego 2014 r., Skierniewice, Hotel Dworek, ul. J. Piłsudskiego 24

19 marca 2014 r., Piotrków Trybunalski, Hotel Mercure Piotrków Trybunalski Vestil, ul. Armii Krajowej 22c

Strategie i metody na co dzień wykorzystywane w siłach zbrojnych zostaną przełożone na narzędzia zarządzania, motywacji i przywództwa, które pozwolą osiągnąć sukces w biznesie. Warsztaty poprowadzą specjaliści, którzy skuteczność swoich metod sprawdzili w ekstremalnych warunkach wojennych. Generał Roman Polko i major US Army, Rocco A. Spencer pokażą, że to nie siła decyduje o zwycięstwie.

Celem wydarzenia jest dostarczenie przedsiębiorcom skutecznych narzędzi z zakresu:

- motywowania,
- budowania właściwych relacji z zespołem,
- kreowania przywódców,
- doskonalenia umiejętności osiągania wyznaczonych celów,
- wywierania wpływu,
- efektywnego rozwiązywania konfliktów,
- zarządzania zespołem.

Więcej informacji na stronie: www.akademia-przedsiębiorcy.pl

(MKS)

Nowe logo Technoparku

Podczas uroczystego podsumowania 10-lecia działalności Łódzkiego Regionalnego Parku

Naukowo-Technologicznego Sp. z o.o. po raz pierwszy zaprezentowano nowe logo.

Zostało ono wybrane spośród 101 propozycji, które nadesłano na konkurs. Autorem zwycięskiego projektu jest Pani Katarzyna Lech – Studentka Wydziału Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Nowe logo ma być symbolem dynamiki i nowoczesności łódzkiego Technoparku w urzeczywistnianiu misji łączenia biznesu z nauką.

(AP)

KONKURSY

Konkurs na dofinansowanie wdrożenia CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu)

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości ogłosiła konkurs na wdrożenie CSR - II edycję.

Przez społeczną odpowiedzialność biznesu (CSR) rozumie się działania przedsiębiorcy, które są bezpośrednio związane z prowadzoną działalnością i jednocześnie wywierające pozytywny wpływ na otoczenie **społeczne i/lub środowisko**.

Wsparcie na wdrożenie CSR może być udzielone mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. posiada siedzibę, a w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną – miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2. rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej co najmniej 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o udzielenie wsparcia;
3. złożył tylko jeden wniosek w ramach naboru wniosków o udzielenie wsparcia na wdrożenie CSR;
4. nie otrzymał wcześniej wsparcia na wdrożenie CSR w ramach projektu PARP „Zwiększenie konkurencyjności regionów poprzez społeczną odpowiedzialność biznesu (CSR)”.

Wsparcie na wdrożenie CSR stanowi pomoc *de minimis*. **Maksymalna kwota wsparcia to 100 000 PLN, przy czym wsparcie stanowić może do 70% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem.**

Wnioski o udzielenie wsparcia można składać od 08.01.2014 r. do 10.02.2014 r. do godz. 16:30.

Projekty należy zakończyć do 28.02.2015 r.

Kwalifikują się do objęcia wsparciem wydatki bezpośrednio związane z projektem, adekwatne do celu i niezbędne do jego realizacji przeznaczone na:

- zakup usług doradczych związanych z przygotowaniem i wdrożeniem CSR, świadczonych przez doradców wpisanych do bazy prowadzonej przez PARP
- audyt środowiskowy, energetyczny, jakości, organizacyjny (wykluczony finansowy)
- badania i analizy produktów lub procesów produkcyjnych
- certyfikację produktu, procesu lub usługi
- informację i promocję projektu
- inwestycje (środki trwałe, oprogramowanie)

Środki na dofinansowanie CSR w przedsiębiorstwach pochodzą z **Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy**.

Dla województwa łódzkiego przeznaczono – 721.927,74 PLN.

(AP)

Foto: office.microsoft.com

FUNDUSZE I PROGRAMY EUROPEJSKIE

Program Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Główny cel Programu

Wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej

Dla kogo przeznaczone jest wsparcie?

Najważniejszymi beneficjentami będą podmioty publiczne (w tym jednostki samorządu terytorialnego) oraz podmioty prywatne (przede wszystkim duże przedsiębiorstwa).

Program finansowany jest z dwóch źródeł:

Funduszu Spójności (FS) i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Struktura Programu: osiem priorytetów.

Wysokość środków (kwoty szacunkowe) i rodzaj wspieranych inwestycji

Priorytet I (FS, 1 263 mln EUR)

Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej:

- produkcja, dystrybucja oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE), np. budowa, rozbudowa farm wiatrowych, instalacji na biomasę bądź biogaz;
- poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji, np. budowa sieci dystrybucyjnych średniego i niskiego napięcia.

Instytucja Pośrednicząca – Ministerstwo Gospodarki.

Priorytet II (FS, 3 458 mln EUR)

Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu:

- rozwój infrastruktury środowiskowej (np. oczyszczalnie ścieków, sieć kanalizacyjna oraz wodociągowa, instalacje do zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym do ich termicznego przetwarzania);
- ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, poprawa jakości środowiska miejskiego (np. redukcja zanieczyszczenia powietrza i rekultywacja terenów zdegradowanych);

- dostosowanie do zmian klimatu, np. zabezpieczenie obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi, zarządzanie wodami opadowymi, projekty z zakresu małej retencji oraz systemy zarządzania klęskami żywiołowymi.

Instytucja Pośrednicząca – Ministerstwo Środowiska

Priorytet III (FS, 14 688 mln EUR)

Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej:

- rozwój drogowej i kolejowej infrastruktury w sieci TEN-T, połączeń kolejowych poza tą siecią oraz w aglomeracjach;
- niskoemisyjny transport miejski, transport śródlądowy, morski i intermodalny,
- poprawa bezpieczeństwa w ruchu lotniczym.

Instytucja Pośrednicząca – Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Priorytet IV (EFRR, 2 905 mln EUR)

Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej:

- poprawa przepustowości infrastruktury drogowej (w tym obwodnice, trasy wylotowe).

Instytucja Pośrednicząca – Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Priorytet V (EFRR, 642 mln EUR)

Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego:

- rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu gazu ziemnego i energii elektrycznej, np. budowa sieci przesyłowych i dystrybucyjnych gazu ziemnego lub energii elektrycznej.

Instytucja Pośrednicząca – Ministerstwo Gospodarki.

Priorytet VI (EFRR, 400 mln EUR)

Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego:

- inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, czy też szkół artystycznych.

Instytucja Pośrednicząca – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Priorytet VII (EFRR, 500 mln EUR)

Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia:

- wsparcie infrastruktury szpitali ponadregionalnych i współpracujących z nimi jednostek diagnostycznych w zakresie chorób „aktywności zawodowej” i opieki nad matką i dzieckiem;

- wsparcie infrastruktury systemu państwowego ratownictwa medycznego np. wsparcie szpitalnych oddziałów ratunkowych, lotnisk, lądowisk i baz lotniczego pogotowia ratunkowego.

Instytucja Pośrednicząca – Ministerstwo Zdrowia.

Priorytet VIII (FS, 300 mln EUR)

Pomoc techniczna:

- pomoc techniczna dla instytucji realizujących program oraz największych beneficjentów.

Źródło:

materiały Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, www.mir.gov.pl (KK)

Nowa perspektywa finansowa 2014 – 2020 - wsparcie mikro i małych przedsiębiorców

O kres programowania 2007-2013 dobiega końca a wraz z nim kończą się środki finansowe dla mikro i małych przedsiębiorstw na projekty inwestycyjne podnoszące ich konkurencyjność i innowacyjność. Jest jednak dobra wiadomość: nowe rozdanie środków finansowych w ramach okresu programowania 2014 – 2020 rozpocznie się w drugiej połowie br.

Obecnie trwają konsultacje społeczne dokumentów programowych, na podstawie których będzie przyznawana pomoc finansowa. W nowym budżecie na przedsiębiorców czeka 12,5 mld euro. Ponad połowa tej kwoty trafi do regionów poprzez regionalne programy operacyjne zarządzane przez Zarządy Województw.

W latach 2014 – 2020 przedsiębiorcy będą mieli możliwość skorzystania z 3 programów operacyjnych: Inteligentny Rozwój, Polska Wschodnia oraz z 16 programów regionalnych.

W pierwszej kolejności mikro i małe firmy będą korzystały z regionalnych programów operacyjnych wspierających:

- zakup infrastruktury B+R oraz prace badawczo – rozwojowe
- promocję przedsiębiorstw na rynkach krajowych i międzynarodowych
- inwestycje w rozwój nowych produktów i usług w małych przedsiębiorstwach poprzez zakup innowacyjnych technologii
- szkolenia i doradztwo dla pracowników przedsiębiorstw

W nowym okresie programowania duży nacisk zostanie położony na tzw. instrumenty zwrotne czyli pożyczki i poręczenia dla firm na projekty inwestycyjne o niskim stopniu zaawansowania technologicznego. Instrumenty zwrotne będą dostępne głównie z regionalnych programów operacyjnych. Dzięki takim rozwiązaniom więcej przedsiębiorców uzyska wsparcie, a poprzez instrumenty zwrotne szansa na osiągnięcie założonych celów projektu jest dużo większa.

Drugim programem, w którym na przedsiębiorców z sektora MŚP czeka najwięcej pieniędzy jest Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, zastępujący Program Operacyjny Inno-

Inteligentne specjalizacje - wybrane obszary, w których dany region chce się specjalizować i podnosić konkurencyjność. W przypadku województwa łódzkiego inteligentne specjalizacje to: nowoczesny przemysł włókienniczy i mody, innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze, medycyna, farmacja, kosmetyki, zaawansowane materiały budowlane, energetyka (w tym OZE), informatyka i telekomunikacja, biotechnologia, nanotechnologia, mechatronika, materiały funkcjonalne.

wacyjna Gospodarka. W porównaniu do swojego poprzednika, PO IR składa się z zaledwie 2 osi priorytetowych. Jedną część programu jest skierowana do jednostek naukowo-badawczych i szeroko rozumianego sektora nauki, natomiast druga część dedykowana jest przedsiębiorcom, w tym również mikro i małym. W Programie wspierane będą projekty wpisujące się w obszary określone jako inteligentne specjalizacje.

Z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój wsparciem objęte zostaną projekty polegające na prowadzeniu prac badawczych, w szczególności we współpracy z jednostkami naukowymi i na wdrożeniu innowacji technologicznych. Wsparcie uzyskają projekty kompleksowe, począwszy od fazy badawczej przez opracowanie prototypu a skończywszy na rozpoczęciu produkcji nowych wyrobów lub świadczeniu usług w oparciu o nowe rozwiązania. W ramach programu małe firmy mają również możliwość pozyskania patentów, know-how od dużych firm, ochronić swoje pomysły poprzez uzyskanie ochrony własności przemysłowej. Wiążą się z tym wysokie koszty, których małe firmy nie są w stanie pokryć z własnych.

W dostępie do środków finansowych w nowej perspektywie uprzywilejowane są firmy z tzw. ścianą wschodnią, które dodatkowo będą miały możliwość skorzystania z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia. Wsparcie ukierunkowane

FUNDUSZE I PROGRAMY EUROPEJSKIE

będzie na wspieranie projektów badawczo-rozwojowych, tworzenie klastrów oraz pomoc młodym firmom tzw. *start-up*. Wsparciem objęte zostaną również ośrodki innowacji, inkubatory przedsiębiorczości, których zadaniem będzie wspieranie firm od momentu powstania do osiągnięcia stabilnej sytuacji na rynku.

Mikro i małe firmy już teraz powinny zacząć przygotowywać się do nowego okresu programowania. Z naszych doświadczeń wynika, że z każdym kolejnym rokiem instytucje udzielające wsparcia stawiają przed wnioskodawcami coraz większe wymagania. Warto rozpocząć od przygotowania głównych założeń strategii rozwoju firmy na najbliższe lata.

Źródło:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego – projekt,

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – projekt,

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego – „LORIS 2030”

(ŁK)

Doradztwo KSU KSI dla innowacyjnych

KRAJOWY
SYSTEM
USŁUG

Wspieramy przedsiębiorczych

Zapraszamy przedsiębiorców do skorzystania z projektu pilotażowego PARP „Doradztwo KSU KSI dla innowacyjnych”. W ramach projektu eksperci Fundacji oceniają poziom rozwoju firmy oraz wskażą rekomendacje dotyczące wprowadzenia nowych rozwiązań, w tym innowacyjnych technologii. Audyt innowacyjności może stanowić bazę do następnego etapu – czyli pozyskania dofinansowania i wdrożenia technologii. Wszystkie firmy zainteresowane skorzystaniem z usługi zapraszamy do Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości – ośrodka KSU KSI (więcej informacji na stronie www.frp.lodz.pl/poig52).

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

INFORMACJE DOTYCZĄCE PROGRAMÓW BADAWCZYCH/RAMOWYCH

Krajowy Punkt Kontaktowy
PROGRAMÓW BADAWCZYCH UE

WIADOMOŚCI Z KPK

I. Ostatni konkurs o dotacje na badania dla firm

Do 7 lutego można złożyć wniosek o dofinansowanie projektów celowych obejmujących badania przemysłowe i prace rozwojowe lub same prace rozwojowe.

To ostatnia w tym roku i ostatnia okazja w okresie programowania 2007- 2013. Projekty można realizować do końca przyszłego roku. Uprawnieni do pozyskania dotacji są przedsiębiorcy prowadzący działalność i mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – zamieszkujący na terenie Polski.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu wynosi 1 mln PLN, maksymalna:

- 10 mln EUR – jeśli koszty kwalifikowane badań przemysłowych stanowią ponad połowę całkowitych kosztów kwalifikowanych,
- 7,5 mln EUR dla pozostałych projektów.

Wartość całego projektu, obejmującego część badawczą i wdrożeniową, nie może przekroczyć 50 mln EUR.

Do konkursu mogą przystąpić wszyscy przedsiębiorcy, osobna pula środków zagwarantowana jest dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców.

Od przynależności do grupy mikro i małych, średnich lub innych przedsiębiorstw zależy wysokość wymaganego wkładu własnego. Inny poziom dofinansowania jest również przewidziany dla badań przemysłowych i prac rozwojowych. Katalog kosztów kwalifikowanych obejmuje praktycznie wszystkie kategorie niezbędne do przeprowadzenia projektu. Spodziewane jest duże zainteresowanie konkursem.

Wnioski należy składać do instytucji pośredniczącej dla działania 1.4 Wsparcie projektów celowych Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka – Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Źródło: <http://www.ncbir.pl>

(AP)

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

II. Ograniczenie możliwości dodatkowych wynagrodzeń w projektach Programu Horyzont 2020

Zasady Programu Horyzont 2020 zakładają wynagrodzenia w projektach na poziomie wynagrodzeń zasadniczych. Możliwość wynagrodzeń dodatkowych (tylko dla instytucji o charakterze non profit) ograniczono do 8.000 euro rocznie.

Kwalifikowalność kosztów wynagrodzeń reguluje Art. 6.2.A1 Modelowej Umowy Grantowej (Multi-beneficiary General Grant Agreement):

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/mga/gga/h2020-mga-gga-multi_en.pdf

Umowa Grantowej z komentarzem (Annotated Model Grant Agreement):

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

Eksperti Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych Unii Europejskiej, dr Andrzej Siemaszko i Barbara Trammer, opracowali Uwagi do systemu wynagradzania w Programie Ramowym Horyzont 2020, Warszawa, 20.01.2014. Przedstawiają w nim porównanie sposobu wynagradzania w projektach 7 Programu Ramowego i Programu Horyzont 2020.

III. Program Horyzont 2020 dla małych i średnich przedsiębiorstw

Program Horyzont 2020 przewiduje szeroki udział małych i średnich przedsiębiorstw. Projekty mogą polegać m.in. na wykorzystaniu wyników badań i ich komercjalizacji, opracowaniu nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów, usług, przygotowaniu prototypów, testowaniu, wymianie i mobilności naukowców i przedsiębiorców.

Więcej informacji:

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

IV. Program COSME

Program COSME 2014-2020 (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) jest kontynuacją Programu na rzecz Przedsiębiorczości i Innowacji (EIP). Składa się z 4 działań:

1. Poprawa konkurencyjności i trwałości europejskich przedsiębiorstw
2. Wspieranie powstawania i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw
3. Poprawa dostępu małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania przez instrumenty kapitałowe i dłużne, tj. zwrotne instrumenty kapitałowe przeznaczone na inwestycje, gwarancje pożyczkowe
4. Poprawa dostępu do rynków wewnątrz UE i na świecie

Budżet programu wynosi 2,3 mld euro.

Inauguracja Programu COSME w Polsce miała miejsce w Ministerstwie Gospodarki w dniu 28 listopada 2013r.

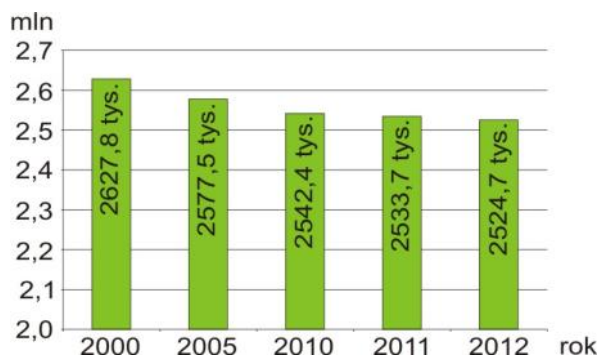
Więcej informacji:

http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm

OKIEM STATYSTYKA

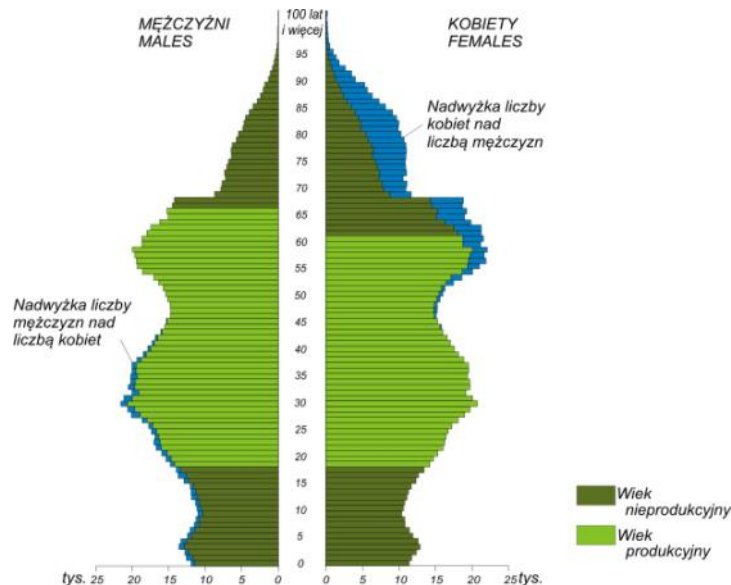
LUDNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

Ludność w latach 2000-2012
Stan w dniu 31 XII

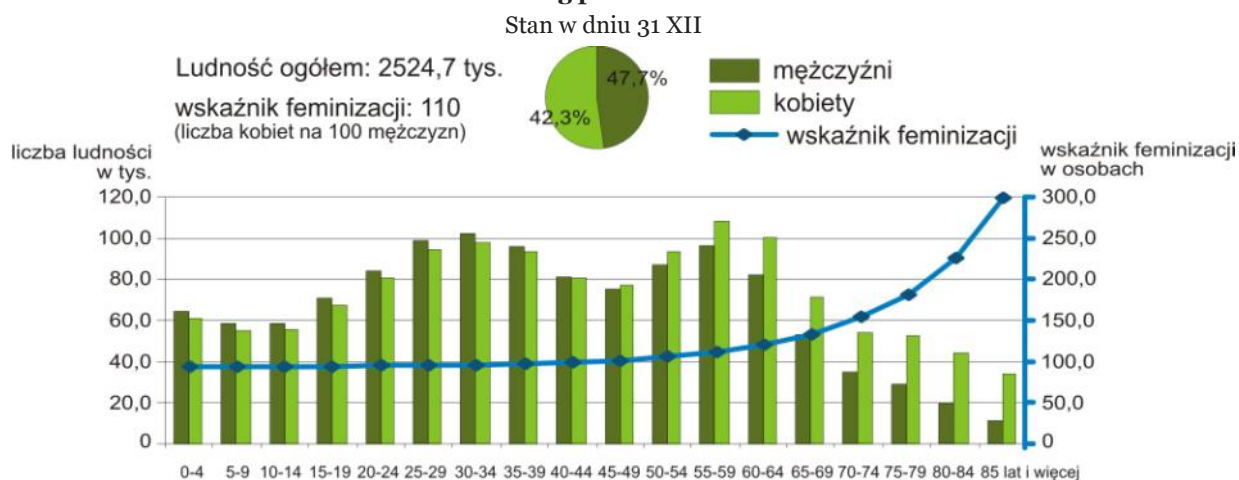

Liczba ludności województwa łódzkiego **zmniejszyła się** w stosunku do roku 2000 o **3,9%** i w 2012 r. wyniosła **2524,7 tys.**

Ludność według płci i wieku w 2012 r.
Stan w dniu 31 XII

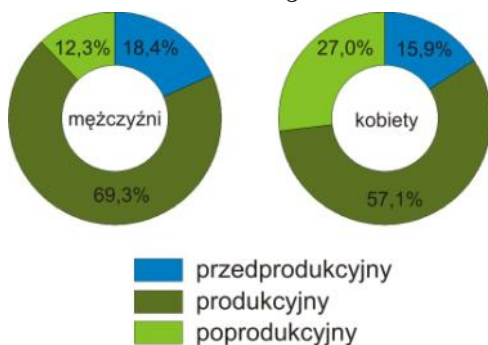

Ludność według płci i wieku w 2012 r.

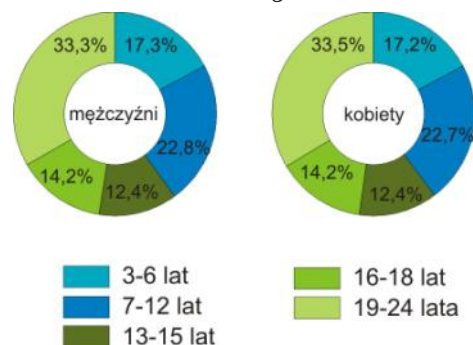
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w 2012 r.

Stan w dniu 31 XII

Struktura ludności według edukacyjnych grup wieku w 2012 r.

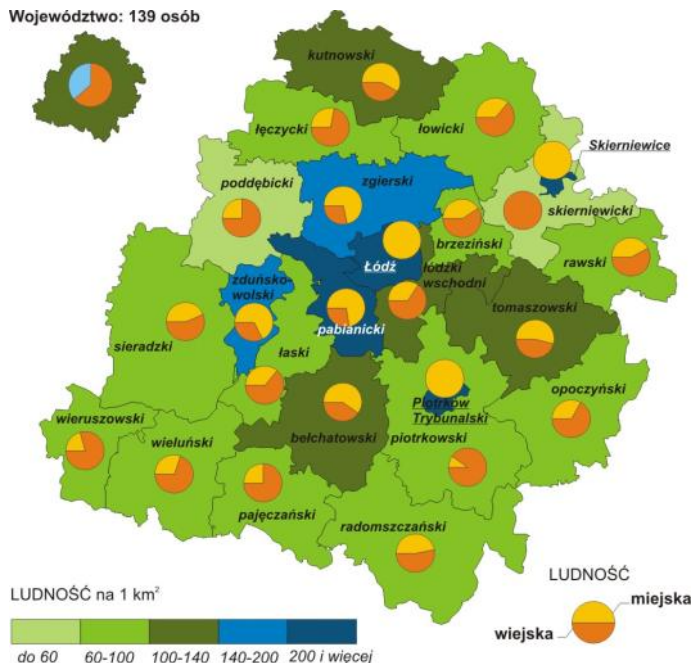
Stan w dniu 31 XII

Gęstość zaludnienia według powiatów w 2012 r.

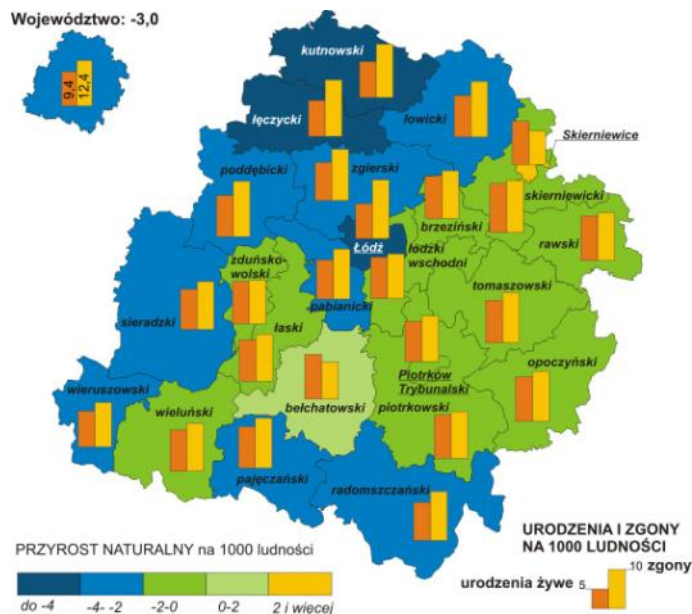
Stan w dniu 31 XII

Województwo: 139 osób

Ruch naturalny według powiatów w 2012 r.

Stan w dniu 31 XII

Województwo: -3,0

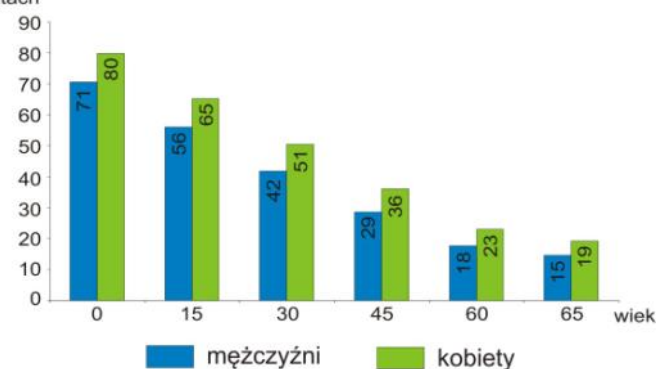
Saldo migracji według powiatów w 2012 r.

Stan w dniu 31 XII

Województwo: 0,7

Przeciętne dalsze trwanie życia w 2012 r.

Przeciętne dalsze trwanie życia w latach

URZĄD STATYSTYCZNY W ŁODZI

93-176 Łódź ul. Suwalska 29
centrala: 042 683 91 00, 683 91 01
fax: 042 684-48-46
e-mail: sekretariat@stat.gov.pl
www.stat.gov.pl/ldz

Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych:
tel.: (42) 683 92 55
e-mail: OBR_ldz@stat.gov.pl
www.stat.gov.pl/ldz/obr

OFERTY KOOPERACJI

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości — ośrodek Enterprise Europe Network świadczy m.in. usługi w poszukiwaniu partnerów handlowych i technologicznych. W przypadku zainteresowania ofertą prosimy o kontakt i podanie numeru referencyjnego. Jednocześnie zachęcamy do zgłaszania własnych ofert. Formularz jest dostępny na stronie internetowej FRP w dziale projektu EEN w zakładce **Współpraca międzynarodowa - Baza ofert współpracy międzynarodowej (POD)** lub poprzez **Wyszukiwarkę ofert współpracy i wydarzeń**.

Lp.	Nr Ref	Opis oferty
1.	20130521003	Turecka firma produkująca sprzęt oświetleniowy (oprawy, reflektory) poszukuje partnerów do zawiązania spółki joint venture.
2.	20130506039	Wiodąca firma z Izraela specjalizująca się w projektowaniu i produkcji wysokiej jakości anten poszukuje możliwości zawiązania spółki joint venture oraz usług pośrednictwa handlowego.
3.	20130505001	Izraelska firma specjalizująca się w produkcji ortopedycznych klamer na stopy używanych w innowacyjnej, opatentowanej terapii wrodzonych deformacji stóp u niemowląt (wrodzona stopa przywiedziona, Metatarsus Adductus oraz stopa końsko-szpotała) poszukuje usług pośrednictwa handlowego oraz możliwości zawiązania spółki joint venture.
4.	20130506016	Chorwacka firma specjalizująca się w produkcji arkuszy z tworzyw sztucznych (poliwęglan, akryl, plexiglas itp.) poszukuje partnerów do dystrybucji, produkcji i podwykonawstwa.
5.	20130513010	Francuska firma specjalizująca się w projektowaniu systemów zamykania i zawiasów do mebli biurowych, domowych i przemysłowych poszukuje dystrybutorów, przedstawicieli, agentów współpracujących z firmami z branży narzędziowej, nowoczesnych mebli, elektryki i przemysłu metalowego.
6.	20130513012	Francuska firma specjalizująca się w produkcji szerokiego asortymentu naturalnych kosmetyków i środków higienicznych dla dzieci i musujących witamin i mikroelementów dla dorosłych i dzieci poszukuje dystrybutorów.
7.	20130502027	Chorwacka firma średniej wielkości oferująca produkty z gumy i tworzyw sztucznych jest zainteresowana długoterminową współpracą z dystrybutorami.

Lp.	Nr Ref	Opis oferty
8.	20130527026	Francuska firma specjalizująca się w sportach wodnych, zindywidualizowanych rozwiązaniach w treningu i sprzęcie, opracowała concept przyrządu typu aquabiking, aquabody, który może być zastosowany przez miejskie baseny, kluby sportowe, spa, hotele itp. Firma poszukuje współpracy handlowej, joint venture, fuzji i wymiany udziałów.
9.	20130517028	Włoska firma produkująca hydrauliczne windy redukujące zużycie energii o 50% w porównaniu do tradycyjnych wind hydraulicznych poszukuje dystrybutorów, importerów i agentów zainteresowanych sprzedażą w/w produktu i oferuje umowę licencyjną.
10.	20130520022	Fińska firma produkuje i sprzedaje wysokiej jakości specjalne mocowania ze stali nierdzewnej. Poszukuje ona agentów, przedstawicieli i dystrybutorów i oferuje usługi podwykonawstwa.
11.	20130506017	Włoska firma zajmująca się handlem artykułami oświetleniowymi o różnorodnym zastosowaniu poszukuje pośredników handlowych (agentów, przedstawicieli, dystrybutorów).
12.	20130521040	Włoska firma specjalizująca się w produkcji szerokiej gamy czekoladek poszukuje pośredników handlowych, w szczególności zajmujących się żywnością ekologiczną i produktami z wyższej półki.
13.	20130520007	Włoski producent zaworów kulowych stosowanych w hydraulice i instalacjach przemysłowych oferuje swoje usługi produkcyjne zagranicznym firmom budowlanym. Firma poszukuje również pośredników handlowych.
14.	20130502028	Chorwacka firma oferuje nowo zaprojektowany system toalety przenośnej i poszukuje dystrybutorów, inwestorów i partnerów do joint venture.

HORIZON 2020

ZAPROSZENIE NA SZKOLENIE

organizowane przez Ośrodek Enterprise Europe Network przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości
we współpracy z Krajowym Punktem Kontaktowym.

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

13 marca 2014 r., godz. 10³⁰ - 14³⁰

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

Łódź, ul. Piotrkowska 86, II piętro

WSPARCIE POLSKICH INNOWACYJNYCH PRZEDSIĘBIORSTW

W NOWEJ PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ 2014 - 2020

W programie szkolenia:

- ❖ Granty i instrumenty dla MŚP w Programach: Horyzont 2020 i COSME
- ❖ Preferencyjne instrumenty finansowe dla MŚP w Programie Horyzont 2020
- ❖ Finansowanie wdrożenia innowacji - mechanizm Fast Track to Innovation
- ❖ Mobilność dla sektora MŚP - akcje Marii Skłodowskiej-Curie
- ❖ Participant Portal - źródło informacji i przygotowania wniosków projektowych
- ❖ Skuteczne aplikowanie o środki w Programie Horyzont 2020

Jak aplikować i zdobyć dofinansowanie nauczą:

Aneta Maszewska, koordynator programu ds. MŚP Krajowego Punktu Kontaktowego
Programów Badawczych UE

Katarzyna Walczyk-Matuszyk, ekspert Krajowego Punktu Kontaktowego
Programów Badawczych UE

**Krajowy Punkt Kontaktowy
PROGRAMÓW BADAWCZYCH UE**

enterprise europe

BIBLIOTEKA

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

Ośrodek Enterprise Europe Network zaprasza do korzystania z biblioteki i czytelnicy w siedzibie Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości, przy ul. Piotrkowskiej 86. Do Państwa dyspozycji oddajemy bogaty księgozbiór specjalistycznej literatury polskiej i obcojęzycznej z dziedziny ekonomii, zarządzania i marketingu, ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej.

Bezpośredni dostęp do katalogu komputerowego umożliwia łatwe i szybkie wyszukiwanie.

Urząd Statystyczny w Łodzi, *Ludność w województwie łódzkim. Stan i struktura demograficzno- społeczna*, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, Łódź 2013

Publikacja charakteryzuje sytuację demograficzną w województwie łódzkim, tj. stan i strukturę ludności według płci i wieku, stanu cywilnego prawnego oraz faktycznego, a także według poziomu i kierunków wykształcenia. Ponadto zamieszczono w niej wybrane informacje o obywatelstwie, identyfikacji narodowo-etnicznej i wyznaniowej mieszkańców, o osobach przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz osobach bezdomnych. Opracowanie składa się z części analitycznej, stanowiącej syntezę prezentowanych w publikacji danych, wzbogaconej prezentacją graficzną w postaci map i wykresów oraz obszernego aneksu tabelarycznego. Aneks podzielony został na trzy części, z których pierwsza zawiera tablice przeglądowe – porównujące wyniki dwóch kolejnych spisów zagregowane na poziomie województwa, druga to tablice wynikowe – prezentujące dane z NSP 2011 w ujęciu przestrzennym, trzecia zaś to tablice precyzji – zawierające wskaźniki precyzji estymacji danych uzyskanych w badaniu reprezentacyjnym, wyniki którego zostały uogólnione na podstawie przebadanej próby. Całość poprzedzają uwagi ogólne oraz szczegółowy opis zastosowanej metodologii.

Zapraszając Państwa do lektury publikacji *Ludność w województwie łódzkim. Stan i struktura demograficzno-społeczna*, mam nadzieję, że będzie ona źródłem wiedzy o sytuacji demograficzno-społecznej w naszym regionie.

Ze wstępu, Dyrektor Urzędu Statystycznego w Łodzi dr Piotr Ryszard Cmela

**Biblioteka jest czynna
od poniedziałku do piątku w godz.:
10.30 – 12.00 i 14.00 – 15.30**

**Szczegółowe informacje:
tel. 42 630-36-67, fax 42 632-90-89
e-mail: fundacja@frp.lodz.pl**

